Бүхы орокуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БҮРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

№ 122 (3934) | 1942 оной майн 24, воскресенье | СЭН 15 МҮНГЭН

„Пулеметчигууд, артиллеристнууд, минометчигууд, танкистнууд, летчигууд—өөрынгөө зэбсэгые эсэстэнь хүртэр шудалха, өөрынгөө хэрэгэй мэргэн мастернууд болохо, эсэслэн хюдагдаха хүртэрынь фашистско-немецкэ булимтарагшадые эрид тулган сохихо“.

Оборонын Арадай Комиссар И. СТАЛИНАЙ
Майн нэгэнэй приказhаа.

СОВЕТСКЭ ГВАРДИИН СОЛЫЕНЬ ДУУДАЯ!

СЭРЭГЭЙ ХЭРЭГЭЙ МАСТЕРНУУДТА ОЛГОГДОХО ШАГНАЛНУУД

Майн 22-ой «Правдын» түрүү бэшэг

Мүнөөдэр бүхы советскэ арал, Улаан Арми ба Уһан-Сэрэгэй Флот болбол Улаан Армийн ба Уһан-Сэрэгэй Флодой гвардейскэ частьнууд ба соединенинүүдэй сэрэгэй алба хэгшэдтэ сэрэгэй гвардейскэ нэрэзэргэнүүдые бии болгохо тухай ба «Снайпер», «Отлична пулеметчик», «Отлична минометчик», «Отлична артиллерист», «Отлична танкист», «Отлична подводник» ба «Отлична торпедист» гэhэн үбсүүндээ зүүхэ тэмдэгүүдые битөлхө тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые үгаа өхэ сэдьхэл ханагшаар үншаха байна.

Советскэ гварди болбол немецко-фашистска булимтарагшадта эсэргүү байлдаанууд соогуур түрөн гараhан байна юм. Хэдэн олон бүүдалгын, кавалерийскэ ба моторизованно бүүдалгын дивизиүүд, бүхэли үе артиллерийскэ, авиационно ба тусхай полк ба дивизиснууд, хэдэн танкова бригаднууд ба Уһан-Сэрэгэй Флодой корабльнуудай экипажууд советскэ эхэ ороной-гоо пулеө байлдаануудта эрэлхэг ба шэн зоригой, жаяг зарлшамай ба эмхи гуримай, зүрхэлиг хатуу ба дайталдаха шадабариин үльгэр жэшээ нүдые харуулhан байна.

Тэдэнэр болбол хатуу шэрүүн туласалдаануудта немецко-фашистска сэрэнүүдтэ ба тэдэзэй гитлеровскэ зарсанарта шэрүүн ехэ диилэлгэнүүдые нэгэнтэ бэшэ үйлдэhэн байна, мүн дайсанай hүрэг алууршадые hүүл гэрэшэнь тэрьедүүлжэ hүгөөтэй ехэер нэрьен сохиhон байна.

Байлдаануудта дайсанай баатаршалгануудые, шэн габьяа гаргаhанайнгаа түлөө, эмхи гурим ба жаяг зарлшамайнгаа түлөө, манай сэрэгэй техникые шадамараар ба хүсэн дүүрэнээр хэрэглэhэнэйнгээ түлөө хэдэн арбаад дивизи, бригада, полк ба экипажуудые СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй тогтоолтой таараалдуулаг-лан Верховно Главнокомандованиин ставкаар гвардейскэ болгоглон шинэдхэгдhэн байгаа. Булгандань Гвардейскэ туйлуудые барюулгалдаhан юм. Гвардейскэ соединени ба частьнуудай бүхы начальствующи составта нэгэ хахад ба боецуудтэ хоер дабхар саллин тогтоогдоhон байгаа.

Мүнөө, энэ үдэр тунхаглагдаhан Указуудай ёhоор, манай гвардеецүүд сэрэгэй гвардейскэ нэрэзэргэнүүдые абаха ба советскэ гвардеецын үбсүүн түс сэрэгшын эрэлхэг ба шэн зоригые гэршэлhэн үбсүүнхээ зүүхэ гвардиин тэмдэгэер шэмэглэхэ болоно.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай гал соогуур айхаяа мэдэхэгүй хэдэн зуун мянгаад советскэ сэрэгшэд таhалгаяагүйгөөр шэрэөтэн хатуужажа ба шэрэөгдэн гараhаншье байна. Тэдэнэр хорогой шэрүүн ба аюулhаа айхагүй болоно-ой. Тэдэнэр дайсанай мэхэ гохонуудые танин абаад дайсанай урлаhаа өөрынгөө зориг, үсэг хатуу зан, сэрэгэй техникые шулалан шэглүүлжэ ба гитлеровскэ дээрмэшэдые бута сохихын тулада техникын бүхы хүсыень шабхан хэрэглэхэ шадабариие харуулдаг байна.

Майн нэгэнэйнгээ приказ соо нүхэр Сталин иигэжэ заалhа hэн: «Улаан Армийн, тэрээнэй боецуудай, тэрээнэй пулеметчигуудай, тэрээнэй артиллеристнуудай, тэрээнэй минометчигуудай, тэрээнэй танкистнуудай, тэрээнэй летчигууд ба кавалеристнуудэй зоригоо болбол сэрэгэй хэрэгтэ hуралсаха, үсэг нэтэрүүгээр hуралсаха, сөрынгөө зэбсэгые эсэстэнь хүртэр шудалха, өөрынгөө хэрэг дээрэ мэргэн мастер болохо ба иигэжэ гэйсанийе сохом лабаар сохижо hураха ябадалнуудта байна».

Дайнай ябаса соо Улаан Армийн болбол шэнээр зэбсэгшэдэ, нэмэлгэ хүнүүд ба түрүү зэргын сэрэгэй техникээр хангагдажа, зоригжон хатуужажа, дүй дүршэлөө арбидхажа ба сэрэгэй хэрэгтэ мэргэжэлээ дээшэлүүлhээр ерээ.

Үбсүүндээ зүүхэ тэмдэгүүд тухай дүрим болбол Улаан Армийн, Уһан-Сэрэгэй Флодой ба НКВД-гэй сэрэгүүдэй онсо шалгарhаз буушад, пулеметчигууд, минометчигууд, артиллеристнууд, танкистнууд, подводнигууд ба торпедистнууд байhан рядовой боецуудэй ба младша командирнуудые шагнаха гэжэ хараална. Өөрынгөө буу эзбсэгые, пулемедые, танк буудаха бууе, миномедые, ехэ бууе, танкые ба бусад техническэ хэрэгсэлнүүдые байлдаанда шадамараар хэрэглэжэ эрхим hайнаар абажа ябаhанай үндэр hайз ульгэр жэшээнүүдые саг үргэлжэ харуулжа ябаhан сэрэгшэд үбсүүндээ зүүхэ тэмдэгээр шагнагдаха, дайсанийе дарагаар түргэнөөр ба мэргэнээр буудажа шалгаха, далда ба элитэ сагаалсануудые буудажа шадаhа сэрэгшэд өөрынгөө шагнагдаха. Шагнагдахадаа бөөе ба материальна частьяа масгировалха ябаhалые зарилалга, дайшалхы эрхэ байдалай бүхы ушаргнуудта өөрынгөө буу зэбсэг ба дайшалхы техникые бүтэнөөр абэска ябалга, кавалерийскэ ба артиллерийскэ частьнуудта морилоо эрхимээр гамналга тоонно абтаха юм.

Энэонhээ хойшо сэрэгэй хэрэгэй мэргэн мастерлууд, эрхим сэрэгшэд—пехотинец, минометчик, пулеметчик, артиллерист, танкист, торпедист ба подводнигууд—Отличнигай тэмдэгээр шагнагдаха болоно. Үбсүүндээ зүүхэ гвардиин тэмдэг ба «Снайпер», «Отлична пулеметчик», «Отлична минометчик», «Отлична артиллерист», «Отлична танкист», «Отлична подводник» ба «Отлична торпедист» гэhэн тэмдэгүүд болбол Улаан Армийн, Уһан-Сэрэгэй Флодой ба НКВД-гэй сэрэгүүдэй боецүүдэй үндэр дээдэ мэргэжэлые үзүүлэн харуулhан гэршэ болохо үгэнэ.

Гвардейскэ полк, дивизи, бригада, батальон ба экипажуд—советскэ аралай инагууд, Улаан Армийн ба Уһан-Сэрэгэй Флодой омогорхолынь мүн. Эдэнэр болбол мэ зөөхэйнь мүн. Эдэнэр болбол манай армийн, манай флодой үрбүхы Улаан Арми, бүхы Уһан-Сэрэгэй Флодой ямар байха ёhоойе харуулhан үльгэр жэшээ мүн. Эдэнэр болбол байлдаанда түрүү ябагшад ба hуралсалдаа эрхим ябагшад мүн. Гвардеец гэшэ хадаа эүрхэтэй советскэ сэрэгшэ, сэрэгэй искусствада мэргэн шадамар болоод өөрынгөө шадабариие улам саашань арбидхажа, сэрэгэй искусствые ураг шань дабшуулжа байдаг хүн юм. Нэгэл газартаа сэдьхэл тэнюун байха ябаhал гвардеецтэ харша байна. Амн бөөе хайрлахагүй зүрхэлиг ябадал, дайшалхы эдибхи, бата бэхи, үсэг хатуу ябадал—эдэ хадаа гвардеецын илгарhан шэнжэ шарайнь мүн. Тэрээнэй ялалта түйлахаа дура зоригынь нугаршагүй, добтолгото шэн зоригынь тунхаришагүй байна.

Улаан Армийн, Уһан-Сэрэгэй Флодой ба НКВД-гэй сэрэгшэдэй үбсүүндээ зүүхэ гвардиин тэмдэгүүд ба отличнигуудай тэмдэгүүд болбол үйлдэhэн баатаршалгануудайнь үндэр дээдын алдар суугаар яларан бадараг лэ! Эдэнь халаа шэнэ шэнэ шэн габьяа ба геройство гаргаха ябаталда нуулаhан маяк боложо үгэг лэ! Орден, медаль ба үбсүүндээ зүүхэ тэмдэгүүдээр шагнагдагшад халаа немецко-фашистска сэрэгүүдые хяа бута сохин советскэ газар дайдаяа гитлеровскэ бузар золигуудhаа сүлөөлжэ ябаа баатарнуудай түрүүлэн зэргэнүүдтэ мүн заалшаагаашье жагсаг лэ!

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

У К А З

Улаан Армийн ба Уһан-Сэрэгэй Флодой гвардейска частьнууд ба соединенинүүдэй сэрэгэй алба хэгшэдтэ сэрэгэй нэрэзэргэнүүдые бии болгохо тухай

1. Улаан Армийн ба Уһан-Сэрэгэй Флодой гвардейскэ частьнууд ба соединенинүүдэй гвардейскэ нэрэзэргэдэ хүртэhэн сэрэгэй алба хэгшэдтэ дооро заагдаhан сэрэгэй илгаруулhан нэрэзэргэнүүдые тогтоохо:

УЛААН АРМИДА

а) РЯДОВОЙ БА МЛАДША НАЧАЛЬСТВУЮЩИ СОСТАВТА

Гвардиин улаанармеец
Гвардиин ефрейтор
Гвардиин младша сержант
Гвардиин сержант
Гвардиин ахалагша сержант
Гвардиин старшина.

б) КОМАНДНА, ПОЛИТИЧЕСКЭ БА НАЧАЛЬСТВУЮЩИ СОСТАВТА

Гвардиин младша лейтенант
Гвардиин лейтенант
Гвардиин ахалагша лейтенант
Гвардиин капитан
Гвардиин майор
Гвардиин подполковник
Гвардиин полковник
Гвардиин генерал-майор
Гвардиин генерал-лейтенант
Гвардиин генерал-полковник.

Гвардейскэ нэрэзэргэдэ хүртэhэн политическэ ба начальствующи составта сэрэгэй нэрэзэргынь урда тээ «Гвардиин» гэжэ үгэ нэмэхэ (жэшээлхэдэ, гвардиин политрук, гвардиин 1-дэхи рангын военврач гэхэ мэтэ).

УҺАН-СЭРЭГЭЙ ФЛОДТО

а) КОРАБЛЬНУУД БА КОРАБЛЬНУУДАЙ СОЕДИНЕНИНҮҮДЭЙ РЯДОВОЙ БА МЛАДША НАЧАЛЬСТВУЮЩИ СОСТАВТА

Гвардейскэ экипажай улаанфлотец
Гвардейскэ экипажай ахалагша улаанфлотец
Гвардейскэ экипажай 2-дохи статьягай старшина
Гвардейскэ экипажай 1-дэхи статьягай старшина
Гвардейскэ экипажай главна старшина
Гвардейскэ экипажай мичман.

б) КОРАБЛЬНУУД БА КОРАБЛЬКУУДАЙ СОЕДИНЕНИНҮҮДЭЙ КОМАНДНА, ПОЛИТИЧЕСКЭ БА НАЧАЛЬСТВУЮЩИ СОСТАВТА

Гвардейскэ экипажай младша лейтенант
Гвардейскэ экипажай лейтенант
Гвардейскэ экипажай ахалагша лейтенант
Гвардейскэ экипажай капитан-лейтенант
Гвардейскэ экипажай 3-дахи рангын капитан
Гвардейскэ экипажай 2-дохи рангын капитан
Гвардейскэ экипажай 1-дэхи рангын капитан
Гвардейскэ экипажай контр-адмирал
Гвардейскэ экипажай вице-адмирал
Гвардейскэ экипажай адмирал.

Эрьеын оборонын ба авиациин рядовой ба начальствующи составта Улаан Армийн Гвардейскэ частьнуудай ба соединенинүүдэй сэрэгэй алба хэгшэдтэ бии болгоhондол адлаар гвардейскэ нэрэзэргэнүүд тогтоогдохо.

Гвардейскэ нэрэзэргэ олгогдоhон политическэ ба начальствующи составта сэрэгэй нэрэзэргынь урда тээ „Гвардейскэ экипажай“ гэжэ үгэ нэмэхэ (жэшээлхэдэ, гвардейскэ экипажай политрук, гвардейскэ экипажай 1-дэхи рангын военврач гэхэ мэтэ).

2. Улаан Армийн ба Уһан-Сэрэгэй Флодой гвардейскэ частьнуудай, соединенинүүдэй ба гвардейскэ экипажуудай корабльнуудай сэрэгэй алба хэгшэд үбсүүндээ зүүхэ тусхай тэмдэг баруун таладаа зүүхэ.

3. Гвардейскэ нэрэзэргэдэ хүртэhэн сэрэгэй алба хэгшэдэй үбсүүндээ зүүхэ тэмдэгэй дүрсые баталха.

Москва, Кремль.
1942 оной майн 21.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ
М. КАЛИНИН.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь
А. ГОРКИН.

Улаан Армийн ба Уһан-Сэрэгэй Флодой гвардиин үбсүүндээ зүүхэ тэмдэгэй дүрсэ хэлбэри

Гвардиин үбсүүндээ зүүхэ тэмдэг болбол түхэреэлдүүлэн hагад табиhан лаврово веногой дүрсэтэй байха. Энээнэй дээдэ талань эшэhээ зүүлжээ дэлгэгдhэн улаан тугаар бүрхөөгдэнхэй. Туг дээрэнь «Гварди» гэhэн үгэ алтан үзэгүүдээр бэшэтэй байха.

Веногой түб дундахи тала дээрэ табан хушуутай улаан олоч байха. Тугынь ба одониин алталмал хүбөөтэй.

Тугайнь эшэ лентээр hүбатгуулан оройнхой: лентынь тэүүрнүүд тугай эшын дээдэ үзүүрhээ веногой баруун набшанууд дэгтүүр hанжаhахай.

Веногойнь доодо талада тобгор үзэгүүдээр «СССР» гэжэ бэшэтэй бамбайхан байха юм.

Тус тэмдэг хадаа алталмал металлаар hэгдэнхэй. Тугынь ба одониин эрдэнитэ улаан шулуунай үнгэтэй эмалаар хушаатай. веногынь сагаан эмаль түйлгэнхэй.

Энэ тэмдэгэй хэмжүүрэй үндэрынь 46 миллиметр, үргэнинь 34 миллиметр.

Тус тэмдэгэй ара талада, түб дундань, хубсаhаада торгохоор таараулhан гайкатай шүрэбтэй байха юм.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

У К А З

„Снайпер“, „Отлична пулеметчик“, „Отлична минометчик“, „Отлична артиллерист“, „Отлична танкист“, „Отлична подводник“, „Отлична торпедист“ гэhэн үбсүүндээ зүүхэ тэмдэгүүдые баталха тухай

Улаан Армийн, Уһан-Сэрэгэй Флодой ба НКВД-гэй сэрэгүүдэй рядовой ба младша начальствующи состав соohоо онсо шалгарhан буушад, пулеметчигууд, минометчигууд, артиллеристнууд, танкистнууд, подводнигууд ба торпедистнүүдые урмашуулхын зорилгоор Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Соведэй Президиумэй тогтоохонь:

1. Улаан Армийн, Уһан-Сэрэгэй Флодой ба НКВД-гэй сэрэгүүдэй рядовой ба младша начальствующи составта зорюулан «Снайпер», «Отлична пулеметчик», „Отлична минометчик», „Отлична артиллерист», „Отлична танкист», „Отлична подводник» ба «Отлична торпедист» гэhэн үбсүүндээ зүүхэ тэмдэгүүдэй дүрсые баталха.

2. «Снайпер», «Отлична пулеметчик», «Отлична минометчик», «Отлична артиллерист», «Отлична танкист», «Отлична подводник» ба „Отлична торпедист» гэhэн үбсүүндээ зүүхэ тэмдэгүүдэй дүрсые баталха.

3. Тус тэмдэгые сээжынгээ баруун талада зүүхэ гэжэ тогтоохо.

4. Үбсүүндээ зүүхэ тэмдэгүүдээр шагнаха эрхые бригаднуудай, тэлэнhээ дээшэ ба тэдэнтэй адли соединенинүүдэй командирнуудта олгохо.

Москва, Кремль.
1942 оной майн 21.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ
М. КАЛИНИН.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь
А. ГОРКИН.

ТҮМЭРЗАМАЙ ТРАНСПОРТЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ БҮХЭСОЮЗНА СОЦМҮРЫСӨӨ ЭМХИДХЭЕ

Московско узелай Ленинскэ харгын түмэрзамайхинай зүгhөө Советскэ Союзай бүхы түмэрзамайхинда хандажа бэшэhэн хандалга

Хүндэтэ нүхэд!

«1942 оной немецко-фашистска сэрэгүүдые эсэслэн бута сохихо ба советскэ газар дайдаяа гитлеровскэ бузар золигуудhаа сүлөөлхэ жэл болгохо ябадалые туйлаха» гэжэ Оборонын Арадай Комиссар нүхэр Сталинай Майн нэгэнэй приказые бүхы советскэ арад болбол айхабтар ехэ баяртайгаар угтан абаhан байна. Манай героическа Улаан Армийн зүг тэошэ дабшажал ябана. Фашистска нохосуудhаа сүлөөлөгдhэн манай бүхы газар дайда дээрэ алуулсэн советскэ тугай шалгатайгаар намилзан байха ударынь холо бэшэ болою.

Советскэ орон нютаг болбол дайшалхы нэгэн лагерь боложо, дайсанийе илаха ябагдальень тургэдхэлсэхын тулада Улаан Армидаа бүхы hүр хүсөөрөө хамhалсажа байна. Фронтынье, тылынье илалта туйлаха гэhэн нэгэлхэн хүсэл зоригоор соробхилонхюй. Алуулсэн Сталинай Майн нэгэнэй приказ хадаа ажалай шэнэ шэнэ хүгжэлтэ үргүүлжэ. олон түмэнэй дунда социалистическэ мурысөөнэй хүсэн түүгэлдэр шэнэ долги эбхэрүүлэе. Металлургнууд, самолет, моторо ба танк байгуулагшад хадаа Бүхэсоюзна мурысөөе дэлгэрүүлжэ, бүри ехэ булад, шэнэм ба прокадые, үшөө олон самолет, моторо ба танкнуудые фронтоо үгэхэ гэжэ бэеэ уялгалаа.

Бидэнэр, түмэрзамайхид, болбол эхэ ороноо үгэхэ бүхы уялганууд сүм мэдэрэн, оборонын ажуйлэдбериие хүчэлмэрилэгшэдэй урилые харюулан Улаан Армийнгаа добтолхы операциинуудые сүм хаягахын тулада дайсанда үхэлые олгуулха hүр хүсэтэ продукци, материальные ба ажуйлэдбериде дэрэглэгдэхэ төрөлхэй эдэлвүүдые эргэшье hаатуулангүйгөөр, тон түрүгөөр, саг болгоо соонь тээжэ нэбтэрүүлжэ байхаар бөеэ уялгалнабди.

Нүхэр Сталинай Майн нэгэнэй приказ болбол хоёр дабхар эршэтэйгээр хүдэлмэрилхые, түрэнэй тэхэнэ нэбтэрүүлхэ түсэбые гүйсэдхэжэ ба үлүү гарса гүйсэдхэжэ байхые, поезднуудаа шамлуу түргэнөөр ба ямаршье зэмэгүйгөөр, графиктэй ёhоор, ябуулжа байхые, вагон ба паровозуудаа тон hайнаар хэрэглэн ашэглажа байхые уялгална. Хоносмдуулангүйгөөр, графиктай ёhоор, хүдэлмэрилхэ ябадал болбол бүхы транспортын нарин жэшэ хүдэлмэри хаягаа байна. Бидэнэр, түмэрзамайхид, хадаа фронт тыл хоёрые холбуулагшад байнабди. Манай нэрэ нянта хүдэлмэри болбол фашизмые бута сохихо хамтын хэрэгэ нилээд ехэ нэмэри боложо үгэхэ гэжэ бидэнэр hайн мэдэнэбди.

Московско узелай Ленинскэ харгын предприятинуудта хүчэлмэрилдэг бидэнэр, түмэрзамайхид, болбол нүхэр Сталинай дайшалхы приказые транспорт дээрэ ажалай шэнэ шэнэ дабжалтаэзүүлые гарган харюулые Советскэ Союзай бүхы түмэрзамайхинда хандажа үрэлгэлэбди. Поезднуудые шамлуу түргэнөөр ябуулхын тулада, фронт ба тылэй хэрэглэлнүүдые тон зүб нэринаар хаягаа байхын тулада, дайнай үеын эшаануудые тэмхэ нэбтэрүүлэ гүрэнэй даалгабариннуудые гүйсэдхэжэ ба үлүү гарса гүйсэдхэжэ байхын тулада түмэрзамайхидай Бүхэсоюзна социалистическэ мурысөөе хэе гэжэ үрэлгэлэбди.

Социалистическэ мурысөөе дэлгэжэ эхилхэ зуураа роро дуусалhаан уялгануудые бөеөэ дааха абанабди гэбэл:

1. Поезднуудые ябуулха тухай НКПС-эер тогтоогдоhон хэмжэнүүдые үнэр бүри сүм 100 процент гүйсэдхэжэ байха. Поезднуудые ябаха ба тушаалга нормануудые сүм гүйсэдхэжэ байха.

2. Паровозуудай ба паровозно бригаднуудай түлэлгэриннуудые тон hайнаар эмхидхэжэ поезднуудые ябуулъень расписаниие ёhоор ябуулха ба үнэрөөрөө ябадалые гүйцэлхэ.

3. Поезднуудые жагсаан эблүүлжэ ябуулха түсэбые тон наринаар гүйсэдхэжэ байха. Тиихэдээ бүрүүгаар жагсаан эблүүлэгдэhэн составуудые нэгэтэнные ябуулхагүй. Лунишска аргаар хүдэлмэрилхэ ябадалые тон түргөөр дэлгэрүүлхэ, бүхы поезднуудай 60—70 процентhөө бага бэшые Красноя—Кожухарь гэгшэгэй аргаар жагсаан эблүүлэгдэ болохо.

4. Хоосhон вагонуудые даажуулан үгэхэ тухай НКПС-эй даалгабариннуудые болзоор соонь сүм гүйсэдхэжэ байха хэрэгые хаягаха.

5. Сэрэгэй поезднуудые үгтэhэн нормоhоонь 10 процент түргөөр ябуулха, тиихэдээ фронт ошоо сэрэгэй транспорт ба эшелонуудые ябуулха ба тэдэндэ ашаа тээхэ тухай даалгабариннуудые болзоор соонь сүм гүйсэдхэжэ байха.

6. Локомотивуудые заhабарилха технологическа ябасые тон наринаар сахиха зэргээр ябуулхаа тэхэ заhабарилгада байха сагыень 7 процент. үргэжэ заhаха заhабарилгада байха сагыень 13 процент богоhондохо.

7. Түлишые 5 процентhээ бага бэшээр арбилха ба түлишэhээ гараhан зүйлнүүдые 7 процентhээ доошо бэшэ хэрэглэхэ.

8. Паровозно бригаднуудай дунда лунишска аргануудые үргэнөөр дэлгэрүүлжэ паровозуудай техническэ байдалыень hайжаруулха.

9. Товарна вагонуудые заhабарилха түсэбые hара бүри үлүүлэн гүйсэдхэжэ байха. Пассажирска вагонуудые шалгаха жэлэй түсэбые 20 процент, товарна вагонуудые шалгаха жэлэй түсэбые 5 процент үлүүлэн гүйсэдхэхэ.

10. Харгы заhабарилха жэлэй түсэбые үлүүлэн гүйсэдхэхэ. Тиихэдээ километр бүхэнийе эрхим hайнаар байлгаха.

11. Город шадарай ба пассажирска поезднуудые хоодоо расписаниарнь ябуулжа ба үнэргэжэ байха ябадалые түйлаха.

12. Вокзал ба станциннуудые арит сэбэрэй талаар эрхим hайнаар ба гуримтайгаар байлгаха. Пассажирнуудай хэрэглэлнүүдые хаягаха культураяа hайжаруулха, тиихэдээ сэрэгээрхин тухайда тон ехэ эрэдэлгэ ба анхаралаа гаргажа байха.

13. Хоол хүнэhэнэй өөhэлынгөө базануудые үргэдхэхэ ябадалые хаягаха. Тиихын тулада хамhабаринн ажахы, үмсын ба хамтын огороднуудые дэлгэрүүлхэ, столовоо ба буфетүүдэй хүдэлмэриие hайжаруулха.

Энэ социалистическэ мурысөөндэ эгээ дээдэ показательнуудые түйлаха шалгаhан туруу харгы, отделени, депо, станци, вагонно участок, путиин дистанци ба зэвэдуудые үгтэхэ замжабариин Улаан тугые бии болгохые Гүрэнэй Оборонын Комитедые гүйнабди.

Транспортын түрүү предприятинуудай дүй мурашалнуудые тон үргөөр дэлгэрүүлжэ байтаад, энэ мурысөөнэй дунинуудые hара бүриндэ дэмжэжа байхые ВЦСПС ба НКПС хоёрые гүйнабди.

Нүхэд түмэрзамайхид!

1942 он соо дайсаная сүм бута хяа сохихын тулада хэрэглэгдэхэ хамат бүхы юумэнүүдыень фронтоо ба оборонын хэрэгтэ хүдэлмэрилжэ байгаа ажуйлэдбериде hайнаар ажуйлаягүйгөөр тэжэ нэбтэрүүлжэ байхын эрилтые Эхэ ороной бидэнэрэй урда табина. Эхэ ороноо үгэхэ нантин уялганууда нэрэ түрэтэйгөөр гүйсэдхэе!

Бүхы хүсэ шадалаа фронтоо туhалхын тулада, дайсанийе бута хяа сохихын тулада зорюулай!

Нүхэд түмэрзамайхид, Бүхэсоюзна социалистическэ мурысөөнь бүтэлдөөрөө орольсожо. Түмэрзамайхинай hайн удэрые шэнэ шэнэ илалтануулаар угтая!

Ленин—Сталинай тут торо, ашуулхэ вождь нүхэр Сталинтаа хүлэгдэн ябажа илалта тэошэ үрэгшаа, түмэрзамайхид!

СОВЕТСКЭ ИНФОРМБЮРОҺОО

Майн 21-эй үдэшын мэдээсэл

Майн 21-эй туршада **Харьковка** зүүгтэ манай сэрэгүүд добтолото байлдаанууд хэбэ.

Изюм-Барвенковско зүүгтэ дайсанай аппка гэдэргэ сохигдоо. **Керченскэ** хахад аралай зүүн хубида байлдаанууд үргэлжэлҺөөр.

Майн 19-дэ, урда мэдээсэгдэҺэн 27 немецкэ самолет үгы хэгдэҺэн бэшэ, харин тодорхойлогдоҺон баримтын ёһоор, 40 немецкэ самолет үгы хэгдэҺэн байна.

Майн 20-до дайсанай 65 самолет үгы хэгдээ. Манайхин 23 самоледоо гэбэ.

* * *

Майн 20-до манай авиацийн частьнууд фронтын эл дэбэ участогуудаа дээрэ 74 немецкэ танк, сэрэг ба аппа тэмҺэн 272 автомашина, Һомо хэрэгсэл тэмҺэн 55 мори тэргэ, полевой ба зенитнэ 31 ехэ буу, 15 миномет ба пулемет, нэгэ бензозаправщик, 5 трактор-тягач, нэгэ прожектор үгы хэҺэн ба гэмтэсҺэнҺээ гадна 5 катер шэнхээжэ, дайсанай 7 рото шахуу ябган сэрэгые урхирулгэн зада сохиҺон ба зарымыень үгы хэҺэн байна.

* * *

Харьковскэ зүүгтэ манай нэгэ часть хэҺэн Һуурин газарнуудые эзэлээд, элбэг ехэ трофей булаажа, олон тоото хүнүүдые пленлэ абаа. Нүхэр Скляровай подразделени үдэр сою дайсанай 4 контратакые гэдэргэнь сохёо. Немецүүд 800 шахуу солдат ба офицерэ алуулжа гэбэ. Ондоо нэгэ участок дээрэ манай боецүүд 7 ехэ буу, 12 пулемет, 8 миномет, Һомо хэрэгсэл тэмҺэн 4 автомашина ба радиостанци булаан абаҺан байтаа.

* * *

Баруун фронтын нэгэ участок дээрэ манай артиллериин буудалгаар дайсанай 2 артиллерийскэ ба 4 миномётно батарей үгы хэгдээд, 15 ДЗОТ Һандаргагдажа, 120 Һоо үсөөн бэшэ немецкэ солдат ба офицер хюдагдан алагдаба.

* * *

Нүхэд Федоренко ба Пузнов тэгшэдэй комада дорэ ябаһан танк буудаха буунуудай расчет 4 немецкэ танкые бута тагаба.

* * *

Тагнуулшад, отделениин командир нүхэр Бодров, боецүүд Хлюстов, Туманов ба Петров гэгшэд немецкэ ДЗОТ-уудта ойрохон нуугта түхеэрҺэн байгаа. Удаангүй ДЗОТ-уудай хажуула 40 шахуу гитлеровецүүд гараже ерээ. Манай тагнуулшад граната-вуудые шидэжэ ба гар пулеметоор буудажа 30 гитлеровецүүдые үгы хээд, гэлтэдэ оронтүй өөһэдынгөө частьда бусажа ерэҺэн байна.

* * *

Лейтенант нүхэр Геля ба политрургай орологшо нүхэр Долгин гэгшэд гар пулеметой ба автоматай бүдалгаар дайсанай «Хейнкель—126» гэдэг самоледые унагааба.

* * *

Смоленскэ областьдо немецүүдэй эзэмдэҺэн районуудта ябуулгаа хэжэ байҺан РККА-гэй 24-дэхи ойн нэрэмжэтэ партизанска отряд болбол немецкэ эзэмдэгшэдые ехэ гэлтэдэ орууллаа. Партизанууд лайшалхы ябуулганууддаа хэҺэн үе соогоо 3.000 гаран гитлеровецүүдые хюдажа, 125 немецкэ солдат ба офицерые пленлэ абаҺан байна. Немецкэ часть ба подразделенинуудэй 12 штаб Һандаргагдажа, 3 танк, 4 ехэ буу, 18 миномет, 43 пулемет, 3 радиостанци, Һомо хэрэгсэлтэй 11 склад, элеэ хоолой зүйлтэй 9 склад үгы хэгдэҺэн байгаа. Партизануудай отряд немецко-фашистска эзэмдэгшэҺээ 6 ехэ буу, 25 миномет, 42 пулемет, 650 винтовко, 29 автомат, 60 пистолет, 2.500 граната, 2 радиостанци, 5 мотоцикл, 30 велосипед, 172 мори, 250 повозко, 3 кухни ба сэрэгэй бусад зөөри булаан абаа.

Майн 22-ой үглөөнэй мэдээсэл

Майн 21-эй Һүнийн туршада **Харьковска** зүүгтэ манай сэрэгүүд добтолото байлдаанууд хэбэ.

Керченскэ хахад арал дээрэ тэрэнэй зүүн хубидань байлдаанууд үргэлжэлөө.

Фронтын бусад участогуудаа дээрэ ямар нэгэ шухала юумэ болоогүй.

* * *

Харьковска зүүгэй нэгэ участок дээрэ дайсан контратака хэхые Һэдэбэ. Манай боецүүд Һүртэ шаанга сохилтоорое немецүүдые таҺа сохёод, Һуурин газарта сумэрэн орөо. Байлдаанай болоҺон пазар дээрэ дайсан болбол 370 үхээрэ орхибо. 4 ехэ буу, 12 пулемет, 5 миномет, Һомо хэрэгсэлтэй склад, 2 тягач ба элеэ хоол тэмҺэн 12 улаа булаан абтаа. Нүгөө нэгэ участок дээрэ манай часть урдшаа дабшаха зуураа 3 немецкэ танк, 2 ехэ буу ба 8 станково пулемет үгы хэбэ. Дайсан болбол 200 гаран солдат ба офицерэ алуулжа гэҺэн юм.

* * *

Калининска фронтын нэгэ участок дээрэ дайсан болбол советскэ сэрэгүүдые атаковалжа гэжэ Һэдэбэ. Манай частьнууд өөрынгөө контратакилтонуудаар немецүүдые эхинэйнгээ позициинуудта хүртэрынь сухариса сохео. Дайшалхы ябуулганууддай хоёр үдэр соо гитлеровецүүд 1.000 гаран солдат ба офицерэ, 6 танк, 2 миномётно батарей ба 7 автомашинаяа гээбэ.

* * *

Улаанармеец Степан Петрович Ямутков гэгшэ түрүүтэй манай 5 боец дайсанай блиндаж үруу орооод, гар тулалдаа хэжэ 18 немецкэ солдадые үгы хэбэ.

* * *

Смоленскэ областийн нэгэ райондо ябуулгаа хэжэ байҺан нүхэр Т. гэгшэйн командалдаг партизанска отряд дайсантай үгсэд шаанга тэмсэл хэнэ. Немецко-фашистска эзэмдэгшэд партизанууда эсэргүцүүлэн 5 танктай батальон ябган сэрэгые хаяба. Партизанууд гитлеровецүүдэй атакые амжаалта-тайгаар гэдэргэнь сохёод, 2 немецкэ танкые Һандаргаа.

* * *

«Би хадаа агаарай почтын экспедициндэ нүдэлмэрилдэг байгааб. Тиимэ дээрэҺээ Украйнын олохон районуудаар ябаа Һэм. Майн 12-то Харьков үруу нинтээ Һэм. Энэ хадаа миниий Һүүлшымгы нинидэлтэ байгаа. Бидэнэр маршрутта аллаад, гэнтэ мэлэн гэхэлээ ородуудай эзэлҺэн территори дээгүүр нинтэжэ ябаабди.

* * *

«Юнкерс —52» гэжэ манай транспортна самоледые советскэ зенитнэ артиллери унагаагаа. Тус машина соо экипажтайнь хэмта 15 хүн байҺан юм. Украинска, немецкэ сэрэгүүдэй эзэлҺэн районуудаар, таряашад болбол немецкэ засагуудай бүхы хэмжээнбүлганууда саботаж хэнэ ба гаргахан өөрынгөө хэрэгсэлые хаяҺахын тула багахан участогуудта тарыа тарина».—гэжэ пленлэ абтаҺан немецкэ фельдфебель Леопольд Штеффан гэгшэ хөөрэнэ.

ТАСС-эй БУРУУШААЛГА

Түрецкэ моторто «Дуатепе» судна майн 19-эй Һүни Босфорто орожо ябатараа үгаа доогуур ябадаг советскэ онгосодо гэмтээгдэжэ шэнгэшоо гэҺэн хабэргэй-гээр Германска информационно-бюро ба тэрээнние даган дуурягаша итальянска Стефани агентство хоёр мэлэзсэҺэн байха юм. Немецко-итальянска провокаторнуудай тунхаглаҺан энэ мэлэзсэл болбол Һэнгэргүй шал худал гэжэ мэдүүлхээр ТАСС этигэмжэлэгдэбэ.

МАНАЙ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Буурал сагаан толгойтоной үүсхэл

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой бүргэд шанги буурал сагаан толгойтой үбгэд Намбар Эрдынеевэй газаа сугларжа, хабарай наранай эльшэдэ игаан Һуунад.

Сэнгир сэгээн агаарта дулаан ороной үдэтэ айлшад зэлэ татан нинтэ тишэ элин халин захарна. Сахилма сагаан хубсаһатай хүн шубууд үлин татан дуугаржа, хабарай наранай хурса туяада мүнгэн шэнгээр ялалзан харигдана.

—Халуун ороҺоо тураг шубуудай доогуур нинтэн ерэжэ, намар бусахадаа дэгүүр бусабань талха тарган элбэгэр ургаа юм гэжэ урданай үбгэд хүгшэд хөөрэлдэжэ Һуугша Һэн,—гэжэ буурал сагаан толгойтой үбгэдэй нэгэн—хүнин сагаан Һаталтай 73 наһатай үбгэн Намбар Эрдынеев гэгшэ нинтэжэ хэлээд, Һарабшалан Һуужа хараалаҺаа.

—Тиимэ байг, талхамнай Һайнаар ургажа үгэг даа. Манай колхоз газарай шинтэй алтаатайдэ эртынгээ тарилга эхилбэ. Һайн ургахань лабтай. Тиихэдэ аша гушанарнай олоороо армида ошохой. Хэр зэргэ саг болзор соогоо тарилгаяа дүүргэжэ шадахааб,—гэжэ 72 наһатай Сэнгэ Цыбиков үбгэн хөөрэбэ.

—Хүлгэйхэн гартайхан хадаа хүдэлмэрилхэ хэрэгтэй болоод байна. Мүнөө хабарай тарилгын үедэ гараа барижа мини Һуунанай хэрэгтүй. Бидэшье бригада болоод хүдэлмэрилгэдэмний яахаб, юун гэжэ бодонот?—гэжэ Намбар Эрдынеев гэгшэ Һахалаа доошоньэльбэн эльбэн Һууба.

—Туһалхада болоҺо юм аабза. Теэд юугээр туһа хүргэжэ шадахаб даа. Трактор дээрэ Һууха гэхэдээ, жолоодоҺо шадаха бэшэбди. Анзаһанай хойноҺоо ябаха гэхэдээ, колхозой хурдан хурса мори хүсахэ бэшэбди, теэд юугээр туһалха болоноби,—гэжэ 76 наһатай Дабаа Губшахан хажуу тэмсэнэ Һууһанаа хэлэбэ.

—Дабаа Губшахан, юугээ зугаалнаш. Наһаараа адуу малай хойноҺоо ябаһан бэшэ гүбди? Һуниин харуулда шэлбэ улаан залуу хүбүүд байнаш. Тэдэнэй ороондо ороҺо хүдэлөөл Һаамнай залуушуудная тарилгала ябаха бэшэ гү?—гэжэ Намбар Эрдынеев хариусаба.

—Намбар зүб лэ хэлэбэ. Губшахан үбгэн, наһатайшье Һаа залуушуудаар урилгамаар солбон заншаараалши. Хэнэйшье нюдэлөөө дутахагүй нюдэтэйш, багсазакадам, намһаа Һураагүй дээрэ гүш гэжэ Һанагшаб,—гэжэ Сэнгэ Цыбиков хэлэнэ.

Энэ гурбан үбгэн Һуниин хагруучай бригада болоҺоор өөрэ дундаа зүбшэжэ, түрүүлэгшэдээ хэлэхээ ошобо. Намбар Эрдынеев багаа сага баруун хүл дээрээ доҺолодшье гээ Һаа барааг гэнхэлэн ошоо Һэн.

Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Базаров үбгэдэй үүсхэлые Һайшаажа ,«буурал сагаан толгойтой үбгэдөө хабарай тарилгада гарахаар бээ бэлэдхэҺэндэнь, адуу малаа Һайнаар маһахаа хүсэҺөөт дэнь ехэлэ баясанаб»—гэжэ гар нуудыень шанга шанга алхана.

А. ШАДАЕВ.

МУХАРШЭБЭР.

Хүүгэдэй яслинуud

Доодо-Худанай сомоной (Хэжэнгэ) Ворошиловай нэрэмжэтэ артелийн полевой станай дэргэдэ сүүгэдэй культурна болбосон ясли эмхидхэгдэнхэй. Энэ яслиин хүүгэд Һайнаар харуулаҺаглаган ба амтатай эдеэ хоолоор хангагданхай. Мүнөө тус колхозой хэдэн олон үхибүүдтэй эхэнэрнүүд полидэрэ гараал, эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

Г. ОЛЬГИНА.

ЭртээнҺээ эхилээ

Хэжэнгын дунда Һургуули (директорынь нүхэр А. Булгадаев) ерэхэ Һуралсалай жэлдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэрилие эртээнҺээ ба эршэмтэйгээр ябуулжа байна. 1943 оной нажар болтор хэрэглэхын тулада 1136 кубометр түлеэ бэлэдхэхэ түсэбтэйбээ мүнөө 1000 гаран кубометрыень ойдо тайраад, Һургуулиинтаа хашаа соо зөөжэ эхилэнхэй.

Ц. ТОКТОХОЕВ.

Стахановецуудта алдар соло!

Нүхэр **М. И. Шмэркина** 1936 онҺоо хойшо телефонно станцида хүдэлмэрилнэ. Түрүүлэн станцида Һурагшаар ороҺон юм. Мэргэжэлээ тон түргөөр шудалаад эрхимээр ба культурнаар хүдэлмэрилжэ, бусад хүдэлмэрилгшэдтөө жэшээ болоно. Нүхэдэйнгөө хүдэлмэридэ ехэ дуратайгаар туһалдаг байна. Нормоёо ходоодоо 150 — 200 процент дүүргэдэг юм. Хэдэн дахин шагнагдаһан байна.

Зураг дээрэ: нүхэр М. И. Шмэркина.

Крашенинниковагай зураг.

Тарилгаяа дары дүүргэхэ!

САГ МАНИИЕ ХҮЛЕЭХЭГҮЙ. НОБШОРОЛГОЕО МҮНӨӨДЭРТЭНЬ УСАДХАЖА, ТАРИЛГЫН ТЕМПЫЕ ХУРДАДХАЯ!

* * *

150 гектар нэмэжэ тарихань

Бичурын аймагай Билютайн сельсоведэй Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз энэ хабарай тарилгын хүдэлмэрие тон эмхитэйгээр ябуулжа байна.

Тус артель 816 гектар пшеницэ ба ярица тарихын ороондо 820 гектар хүртэр эрхим шанагтайгаар дүүргөө. Мүнөө үедэ Чапаевтан болбол 150 га нэмэлтэ тарилга хэхэ хүдэлмэридэ эхилэн ороб.

Шэнэ сортын үрҺэнүүд

Гурбан жэлэй саада тээ, 1939 ондо, СССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй ЦК болбол «СССР-эй зүүн районуудта намарай тарилгые үргэдхэхэ ба тэрэнэй ургасые дээшэлүүлхэ тухай» тогтоол гаргаа Һэн. Сибиритийн дошхон хүйтэн эрхэ байдалда таарамжатай намарай тарилгын үрҺэ ойрын 3—5 жэл соо бии болгохо тухай энэ тогтоол соо эзэбари үгтэҺэн юм. ТиимэҺээ партиг ба правительствын үгтҺэн энэ заабари болбол Бүрят-Монголой республикын зарим районуудташье хабаадахаг болоно.

Тиин Онохойн түрэнэй селекционно станцыг энэ зориллые ямаараар дүүргэжэ байнаб?

Мүнөө үедэ намар таригдаха пшеницын үрҺэнэй нэгэ сорт, намар ба хабар таригдаха ярицын үрҺэнэй хоёр сорт, 3 сортын овес ба бусад культурануud шэнэхэр бии болгогдоод таригдажа захалаа. Эдэ шэнэ сортнууд, илангаяа намар таригдаха харь тарианай үрҺэн («Бурятская», «Удинская») үбэлэй хүйтэндэ гэмтэдэгүй байҺан тула, саҺа багатай толын районуудта тарихада үгаа таатай байха болоно. Иимэ шэнэ сорт бии болоҺон дээрэҺээ манай энэ намарай тарилгыешье үргэдхэхэ арга бии болобо.

Мүн тэрэшэлэн малай тэжээлэй тарималнуудай шэнэ сортын үрҺэн бии болгогдоо. ТэрэнҺээ гадна, СССР-эй Наркомзем дэргэдэхи сорт туршалгын түрэнэй комиссийн шалгалтада нилээд олон сортын үрҺэнүүд үгтэгдэнэй.

1943 онгоо сахарай свеклын үрҺэ бии болгожо эхилхэ зориллотойгоор энэ шэнэ культурын тарилгын агротехникэ тушаа хүдэлмэри ашаг тустайшьхээ хэгдэжэ эхилээ.

Энэ жэлдэ тус станцыг тарилгын талмай болбол нёдоондоойхидоо орходоо 50 гектар хүртэр үргэдхэгдэхэ болоно. Огородно ба огородно болон тэжээлэй культурануud орой хамта 420 гектар таригдахань. Энэ 135 гектар пшеницэ, ярица ба горох таригдаад байна.

Гэбэшье, энэ станцийн хүдэлмэридэ бии байҺан дутуунуудые тэмдэглэнгүй алад гараже болохоүй. Энэ ажал хүдэлмэридөө наука ба агротехникын эрилтэнүүдые хүсэдөөр хангажа шадахагүй, харин олонхидоо бүдүүн түлэбөөр хэдэг байна гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Тон шухала техническэ культурануудай тарилга үрнгалтагүй байна. Энэ хабар 1,36 га кок-сагыз таригдаха байҺан аад, мүнөө хүртэр үрҺэнийнь дутуу. Мүн тэрэшэлэн махоркын тарилгые миил 8 парниково рамэ соо тараад байна.

Үрэнэй селекционно станцийн хүдэлмэришэд болбол нүхэр Сталинай майн нэгэнэй приказтай танилцаска зоригжоод байхадаа, олонхидоо 2—3 хүнэй ороондо хүдэлмэрилнэ. Эхэнэр хүдэлмэришэд Куржумова ба Протасова гэгшэд пшеницын үрҺые хороор үргаха хүдэлмэри дээрэ хамаг бүхы юумэ өөрөөө бэлэдхэдэг болобошье, үлэрэйнгөө нэмые нилээд дүлүүлэн дүүргэнэ. Трактористнуud Рагимьев, Третьяков, Парфенов гэгшэд сүүлхэ соо 20 час хүртэр хүдэлмэрилжэ, газэр хахалха ба тарилга хэхэ түсэбтэ даалгабаяа эрхимээр дүүргэбэ.

Онохойн селекционно станцийн үмэнэ табигдаҺан зориллогнууд агуухэ ба тон хүндэтэй байна. Тиин, тус станцийн коллектив болбол республикын Наркомзем ба партийна органнууудай зүгөөр халуун туһламжатайгаар өөдэдынгөө харюусалгата хүдэлмэрие Һайнаар дүүргэжэ шадахань лабтай.

М. ГЕЛЬСКИЯ.

ЗАИГРАЙ.

Республика дотор хабарай тарилгын ябаса тухай БМАССР-эй Наркомземэй үгөҺэн майн 20-ой

МЭДЭЭН

Аймагуудай нэрэ	Орооното культурануудай эртын тарилгын түсэбэй гүйсэхэл %	Түүгэнэй табан хоног соо нэмэҺэнийнь %
Баргажанай	50.4	12,9
Бичурын	61,9	17.1
Зэдын	64,5	14.3
Ярууныг	77,1	16.9
Заиграйн	70,0	19.9
Закаменай	89,2	9,0
Кабанскын	67.6	10.6
Кяхтын	68,3	4,5
Мухарт Шэбэрэй	65,2	8,7
Сэлэнгын	76.5	9.9
Түнхэнэй	70,7	12,9
Тарбагатайн	58,0	12.2
Иволгын	68.3	18.4
Хоринин	52.7	10,4
Баунтын	52.4	26.5
Х.-Байгалай	38,7	19,5
Ахын	—	—
Прибайкальска	62,8	10.4
Хэжэнгын	56,4	11.4
Дүн хамта	64.8	11.6

* * *

Һүүлшьн табан хоног соо республика дотор тарилгын темп урда урдынхиҺаа бүри Һула байна. Майн 15 Һаа 20 хүртэр ороҺото культурануудай тарилгын түсэбэй гүйсдхэл миил 11,6 процент нэмэж.

Мүнөө үедэ бүхы ороҺото культурануудай тарилга орой хамта 64,8 процент дүүрэд байна. Хэрбэз энэ нние мергондо майн 20-до байҺантай сасуулаад үзэбэл мэшэгүй баг болоно гэбэл, аягр хоресд шахуу процент доошоо байха юм. Гансахан Закаменэй аймагай колхозуудаа хабарай тарилгын хүдэлмэрие дүүргэхэ дутаалөө.

Илангаяа тарганажалтай аймагуud тэсэшэгүй ехэр нобшоно. Хориин, Тарбагатайн, Бичурын, Хэжэнгын аймагуud урда мэтэ тарилгын хүдэлмэрие тон галиханаар ябуулна. Тиихэдэ Һүүлшын табан хоног соо Кяхтын колхозуud татилгын тусэбэй дүүргэлтэдэ гарай гэжэ 4,5 процент нэмэлтэ хэбэ.

Баргажанай аймагта хабарай тарилгын кампаниин эхилҺэнҺээ хойшо мүнөө хүртэр эрид ехэ хубилалта болоногүй. Майн 20 хүртэр тэндэ тарилгын хүдэлмэри арай гэжэ хахадлаад байна.

Ушар нимэҺэз, ороҺото культурануудай тарилгые темп ба шапарай галаар тэгшэ Һайнаар ябуулха тушаа эрид шанга хэмжэз абаха саг гулаа.

Горючияа арбилан Һайнаар хүдэлнэ

«Гурбадугаар Интернационал» (Заиграй) колхозой тарилгалан дээрэ хүдэлмэрилжэ байҺан комсомольско-залуушуудай трактерно бригада (хүгэлбэрилгшэнь нүхэр Гатабон) Курбын машинно-тракторна станци соо түүлжэ ябана. Майн Нэгэнэй Һайн үдэрлэгэтэй дашарамдуулан энэ бригадада МТС-эй дирекцийн ба политотделэй дамжуулгын Улаан Туг барюуулагдаҺан байна. Мүнөө тус бригэда эртынгээ тарилгын түсэб Һэйн шаартайгаар дүүргэхэ зуураа 11 процент горючи арбилгэ.

Энэ бригадын тракторист комсомолка нүхэр Жамбалова. Үдэрэйнгөө даалгабари хоёо 150 ба дээшэ процент дүүргэнэ. Нүхэр Жамбалова гэдэгэй хоёр соо 83 килограмм горючи арбилаҺан байна. Комсомолец Сергей Безруков гэгшэ «ХТЗ» трактораар 3.80 гектар хахалха нормотой байҺан ааб, үдэр бүри 4.50 гектар хахална. Энэ хадаа Һаяын үдэрэ түүдтэ 60 килограмм горючи арбилаа. Мүн тракторист нүхэр Эрдынеев даалгабаяа саг үргэлжэ үлүүлэн түйсэдхэхэтэй» хамта. хэлэн олон килограмм горючи арбилна.

Тэрэшэлэн, энэ МТС-тэ хабаатай «Майн 1» колхозой тарилгалан дээрэ хүдэлмэрилдэг комсомольско-залуушуудай бригада мүн бэшэ дээрэ хүдэлмэрилжэ байна. Энэ машинно-трактористкануud Матрена Пахомова ба Наталья Хомяковаг гэгшэ шагнал абаха болоо.

А. КОСТЕЕВ.

ХИЛЫН СААНАЬАА

МУССОЛИНИ „ҮБЭЛЭЙ КАМПАНИДА“ БЭЛЭДХЭЖЭ БАЙНА

ЖЕНЕВА, майн 20. (ТАСС). Италийн арал зонҺоо неоҺыень булаажа абалгын кампаниин эхилҺэнҺээ хойшо турбадахи хоногтонь Муссолини болбол үгэ хэлэбэ.

Тэрэ хадаа «Манай солдадуудые үбэлэй хүйтэнҺөө хамгаалха ябадалда неоҺоор хэгдэҺэн эдлэл болбол угаа ехэ удхашанэртай» гэжэ зааҺан байна. Журналистнуудай Һанамжаар болоходоо Муссолини болбол Гитлерэй жэшээе дахан дайнай хүндэ үбэл тухай хүндэ үбэлэ бэлэдхэхые Италийн хүн зондо хэлэхэ баатай болоно.

Венгридэхи экономическа ба политическэ байдал тугшууритэй болоо

СТАМБУЛ, майн 20. (ТАСС). Венгриин экономическа байдал үлэрҺөө үдэр ерэхэ бүри муудана. Венгриин хүн зон болбол үлэсхэлэн туранхада нэрбэгдэхын туйлда хүрөө. Эды шэнээн тугшуритэй байдалай тохёолтожо байбашье немецүүд хадаа Венгриин экономикые саб түүрөсьын тулада эдибхитэй ябуулганууде хэнэ. Орон нютагайнь баялитые хуу хулгайлжа байнхай.

ТиигүүлҺэн үүнэр шалтагаанҺаа венгерскэ арад болбол улам ехээр дураа гутана. Венгриин зах тэүүрэй хэдэн олон городуудта майн 1-дэ «үлэсхэлэнгэй буҺалтаанууд» болоҺон байха юм. Венгерскэ армийн дунда бодхуултаха ябадал түргэдөө.

Германидахи экономическа байдал

НЬЮ-ИОРК, майн 19. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын Берлиндэхи корреспондент болбол Германидахи байдал тухай Һоёон баримтануудые мэдээсэҺэн байна.

Бүхы оронийнь советско-германска фронт дээрэ шархатаад ерэгшэдээр дүүрэшэнхэй. Бүхы госпитальнууд ба отделнуудыень шархатагшадаар дүүршоод, тэдэнэрые ажаҺуугшадай гэрнүүд үруу оруулха баатай болоноҺой.

Ороной экономическа байдал эрид муудажа байна. Эдеэ хоолойнь запас ба сырьень багаглажа эхилээ. Ажуйлдэбэриин бүтээгдэхүүн зүйл мүн тэрэшэлэн үсөөржэ ба багаджа байна. Хүдэлмэриин темпые ҺулгахаҺанайнь тулаа германска засагай саазалга байбашье Һаань предприятинуудаа саботажуud болоҺоор ба на. Хүдэлмэриин хүсэнэй ба сырьеогүй дутамаг дээрэҺээ олон предприятинуud хүсэд даабаритайгаар хүдэлмэрилнэгүй. Зэрлиг шанга хэмжээнгүдые абажа хэрэгээ заҺаха зориллоор, фашистнуud болбол толгойн сааза хэхые хараалаҺан тусхай закон гаргаба.

Германска түмэр харгы илангая хүндэ байдалтай болоо гэбэл, тэрэ болбол сэрэгэй хэрэгсэлгүдыешье зөөжэ хүшхэрхөө болишоо. Пассажиринуудые зөөлгэ огтолон хориглонхой шахуутай.

Англійска авиаци Германска городуудта шанга добтолгонуудые хэжэ энэ экономическа байдалай шангалаҺан ушарые бүришье бэрхэтэй болгоно. Немецка арад болбол энэ хүндэ байдал тухай ехээр Һанаагаа зобонхой байна.

Германдахи экономическа байдал

НЬЮ-ИОРК, майн 19. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын Берлиндэхи корреспондент болбол Германидахи байдал тухай Һоёон баримтануудые мэдээсэҺэн байна.

Бүхы оронийнь советско-германска фронт дээрэ шархатаад ерэгшэдээр дүүрэшэнхэй. Бүхы госпитальнууд ба отделнуудыень шархатагшадаар дүүршоод, тэдэнэрые ажаҺуугшадай гэрнүүд үруу оруулха баатай болоноҺой.

Ороной экономическа байдал эрид муудажа байна. Эдеэ хоолойнь запас ба сырьень багаглажа эхилээ. Ажуйлдэбэриин бүтээгдэхүүн зүйл мүн тэрэшэлэн үсөөржэ ба багаджа байна. Хүдэлмэриин темпые ҺулгахаҺанайнь тулаа германска засагай саазалга байбашье Һаань предприятинуud болоҺоор ба на. Хүдэлмэриин хүсэнэй ба сырьегой

НОМГОН ДАЛАЙ ДЭЭРЭХИ ДАЙН

(МАЙН 17-Һоо 20 ХҮРТЭРХИ ТЕЛЕГРАММАНУУДАЙ ШЭНЖЭЛЭЛ)

Бирмын зүүн-хойгуур. Салвин мүрэн шадар ба мүн тэрэшэлэн Хитадай Юнь-Унань провинциин баруун-урда хубида байлдаанууд үргэлжэлҺөөр. Японско сэрэгүүдэй гол сохилтонуудынь Бирма-Китай гэжэ шоссейнэ харгы руу ба Салвин мүрэнэй эхин багаар шэглүүлэгдэнхэй. Японтон болбол энэ зүгүүдтэ хойто Бирмэдэ тулалдаҺандаа орходоо нилээдүй шанга эсэргүцэлтэгүүдые Хитадай зүгҺөө үзэжэ байна. Хитадай частьнууд болбол фронт руу сэхэ шэглэн контратака хэхэтээ хамта японтондо флангаась мүн лэ нилээд шанга сохилтонуудые хэлэг байна. Зарим хэды участогуудта японтон нилээд туриглэбэ.

Зүүн-хойто Бирмэдэ Салвин мүрэн шадар японтоной тылдэ үлэшэҺэн хитадай сэрэгүүд болбол мүн лэ ябуулгаа хэҺээр заглаа.

Бирмые хамгаалжа байгаа бүхы үедөө дайсанаа ехэхэн гэмтэлдэ оруулҺан англійска сэрэгүүд болбол джунглиин хооҺоо тала губи ба үндэр хада уулануудые хүндэлэн гагалжа тараха тедөө айлгабтар бэрхэшээлнүүдтэй ушаран, баруун-хойшоо дабшажа Энэлхэгэй хилэ тээшэ ошожо ябана.

Австралийн хойто районуудаар авиацийн ябуулганууд үргэлжэлҺөөр.

Гадаадын хонинчуд

Бүх нэхэдэг бельгийскэ жажүйлэдбэри болбол продукци гаргалгаа дайнай урда тээхи хэмжээнтэй сасуулбал 15 процент багадхаа.

* * *

Үһан доогуур ябадаг дайсанай онгосонууд Атлантическа далайн баруун хубида майн 17 хүртэрги нэгэ неделийн турша соо 16 судна шэнгээгээ.

* * *

Судна барилгын американска верфьнүүд майн 20-до хүдэлмэнаймаанай 20 судные бүгээжэ дүүргээд, үһанда табяа. Энэнь хадаа нэгэ үдэр соо урдань США-да үһа руу табигдаҺан судналуудай эгээ ехэ тоонь болоно.

* * *

США-гэй сэрэгэй ажуйлдэбэриин хэрэгүүдые эрхилхэ управлени болбол бензэн табилгые ипольҺээ эхилээд нормотой болгохо гэҺэн түсэбые зохёоно гэжэ сэрэгэй хэрэгсэлнүүдые тээхэ нэбтэрүүлхэ управлениде дуралхаа.

(ТАСС).

Бурят-Монголой ҮНЭН
2-дохи нюур № 122

Харюусалгата редакторэй орологшо Ц. ГАЛСАНОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. Телефоны: отв. редактора—3-44; зам. редактора 3-44 2 зв.; секретариата и отдела партийной жизни—3-23; отделов сельско-хозяйственного и писем 7—55; отдела пром. и транспорта—5-07.

Н—2970

Типография государственного газетного издательства при СНК БМАССР.